

ВСТУП

З метою ліквідації відставання рівня вищої освіти Європи від США більшість країн ЄС успішно формує спільний освітянський та науковий простір з єдиними вимогами, критеріями і стандартами, об'єднуючи зусилля урядів, професорсько-викладацького складу та громадськості.

Цей процес отримав назву Болонського, до якого долучається і вища освіта України.

Напрямки реформування європейської вищої освіти базуються на введенні двоциклового навчання; запровадженні кредитної системи за типом ЄКТС, контролі якості навчання, розширенні мобільності учасників освітнього процесу, забезпеченні можливостей працевлаштування випускників і забезпеченні привабливості європейської системи вищої освіти.

Успішна реалізація названих напрямків забезпечить підвищення конкурентоспроможності європейської системи вищої освіти і науки через:

- привабливість вищої освіти за освітньо-професійними ступенями (бакалавр, магістр) та формування єдиного стандарту додатка до диплома;
- запровадження системи кредитів за типом ЄКТС;
- забезпечення мобільності студентів і викладачів у межах європейського освітянського і наукового простору;
- конкурентоспроможність європейського ринку праці та спроможність працевлаштування випускників закладів вищої освіти;
- посилення ролі університетів у розвитку національних та європейських культурних цінностей;
- залучення нових інтелектуальних та інноваційних капіталів до вищих навчальних закладів Європи.

Механізмом здійснення адаптації вищої освіти України до системи ЄКТС є запровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу (КМСОНП).

Кредитно-модульна система — це модель організації навчального процесу, яка ґрунтується на поєднанні модульних технологій навчання та залікових освітніх одиниць (заликових кредитів).

Вона передусє запровадженню сучасної Європейської кредитно-трансферної системи, котра затверджена наказом МОН від 16.10.2009 № 943 «Про запровадження у вищих навчальних закладах України Європейської кредитно-трансферної системи»; листом МОН від 26.02.2010 № 1/9- 119 «Про методичні рекомендації щодо запровадження ЄКТС та її ключових документів у вищих навчальних закладах»; листом МОН від 09.07.2018 р. №1/9-434 «Щодо рекомендацій з навчально-методичного забезпечення». Мета положення – уніфікація системи контролю якості знань здобувачів вищої освіти в рамках Європейської системи залікових ЄКТС - кредитів у рамках Європейської кредитно-трансферної системи організації освітнього процесу.

Згідно цих нормативних документів у РДГУ розроблені та затверджені "Положення про організацію освітнього процесу" та "Положення про оцінювання знань та умінь здобувачів вищої освіти" протокол №9 від 25.10.2018р.

Втілення системи залікових одиниць в організації освітнього процесу у вищих навчальних закладах України здійснюється з метою удосконалення планування й організації освітнього процесу, піднесення ролі самостійної роботи студентів,

оптимізації їх навчального навантаження, зростання творчого потенціалу освітнього закладу у формуванні сучасних базових освітніх програм, а також розширення фахових можливостей студента в індивідуалізації підготовки за обраним напрямом або спеціальністю.

Згідно вимог НАЗЯВО (Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти) Міністерства освіти і науки України у 2000 році запроваджено поняття політики дисципліни та політики доброчесності.

Політика дисципліни

При організації освітнього процесу здобувачі вищої освіти, викладачі, методисти та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу у РДГУ, Положення про академічну доброчесність, Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти, Положення про практики, Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти. Кожен викладач ставить здобувачам вищої освіти систему вимог та правил поведінки здобувачів вищої освіти на заняттях, доводить до їх відома методичні рекомендації щодо виконання різних видів робіт. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність під час практичного заняття; (не)допустимість пропусків та запізень на заняття; правила користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття; відповідальність за несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.

Політика доброчесності

Здобувач вищої освіти виконуючи курсову, самостійну, індивідуальну роботи (реферат, есе), кваліфікаційну роботу повинен дотримуватись політики доброчесності. У разі наявності плагіату в індивідуальній роботі здобувача вищої освіти він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати ще раз індивідуальні завдання, які передбаченні у силабусі.

Одним із інструментів забезпечення індивідуального шляху фахової підготовки студента є „**Індивідуальний навчальний план студента**”.

ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ

Індивідуальний навчальний план студента (далі ІНПС) є робочим документом, який містить інформацію про перелік та послідовність вивчення навчальних дисциплін (структурно-логічну схему), обсяг навантаження здобувача вищої освіти (усі види навчальної діяльності), типи індивідуальних завдань, систему оцінювання (поточний та підсумковий контроль знань, державну атестацію випускника). Індивідуальний навчальний план студента є додатком до «Інформаційного пакета» зі спеціальності, який видається студентові після зарахування на навчання.

Згідно з навчальним планом, в ІНПС включені обов'язкові компоненти освітньої програми та вибіркові компоненти в межах освітнього рівня Магістр.

Обов'язкові компоненти (далі - ОК) становлять базову частину вимог освітньо-професійної програми спеціальності 014 Середня освіта (Географія) і складають 67 кредитів ЕКТС.

Вибіркові компоненти (далі - ВК) забезпечують виконання вимог вибору студента з врахуванням його інтересів щодо формування фахової підготовки. Обсяг дисциплін за вибором становить 23 кредити на рік.

Загальний обсяг обов'язкових та вибіркових компонентів за період навчання (1 рік 4 місяці) становить 90 кредитів.

Система складання індивідуального плану дозволяє здійснювати перехід у межах споріднених напрямів підготовки.

Зарахування навчальних кредитів дисциплін, включених до ІНПС, здійснюється за результатами заздалегідь визначеного виду контролю якості знань студента.

1. Організація освітнього процесу

1.1. Організація освітнього процесу здійснюється за навчальними планами, розробленими згідно з державним стандартом вищої освіти, відповідними положеннями МОН України та РДГУ, робочими навчальними програмами, які підготовлені кафедрами, що обслуговують вивчення дисциплін.

1.2. Для реалізації системи залікових кредитів використовуються три форми навчального плану:

- базовий навчальний план із напрямку підготовки фахівців спеціальності 014 Середня освіта (Географія);
- робочий навчальний план, який визначає обсяг навчальної роботи студента протягом навчального року;
- індивідуальний навчальний план студента, який відповідає освітньо-професійній програмі, та її реальне виконання за весь період навчання.

1.3. Обсяг усіх видів навчальної роботи в навчальних планах встановлюється в залікових кредитах з розрахунку:

1 заліковий кредит = 30 академічних годин.

Навчальна дисципліна не може бути менша чим 3 кредити. Число залікових кредитів у ІНПС складає не менше 60 кредитів на навчальний рік та 90 кредитів на період навчання.

1.4. За ступенем обов'язковості й послідовності засвоєння змісту освіти робочий навчальний план з напрямку підготовки (спеціальності) включає два види компонент освітньо-професійної програми:

- а) обов'язкові компоненти, що вивчаються у певній послідовності;
- б) вибіркові компоненти, що вивчаються згідно зі структурно-логічною схемою підготовки освітнього рівня магістра;

1.5. Індивідуальний навчальний план студента формується разом з консультантом (куратором) на кожний семестр, навчальний рік або на весь період навчання. Цей план затверджується проректором з навчально-методичної роботи та деканом. Копії зберігаються в деканаті в електронному варіанті.

1.6. В ІНПС передбачено час на аудиторні заняття (лекції, практичні, семінарські, лабораторні) та самостійну роботу студента.

1.7. Обсяг кожної дисципліни в навчальному плані зазначений у академічних годинах для аудиторної роботи і кредитах для загального обсягу годин.

2. Порядок формування індивідуального навчального плану студента

2.1. Студент складає свій індивідуальний навчальний план на наступний навчальний семестр в кінці попереднього, але не пізніше ніж за 7 днів до початку навчальних занять, узгоджує його з індивідуальним куратором, ставить особистий підпис, зазначає дату і здає в деканат. Після розгляду план затверджує декан факультету.

2.2. Зміни до індивідуального навчального плану студент може внести протягом двох тижнів поточного семестру. Для цього студент подає письмову заяву із зазначенням обґрунтованих змін.

2.3. Якщо студент у встановлений термін не здав індивідуальний навчальний план, то навчання здійснюється за робочим навчальним планом із напрямку підготовки (спеціальності).

2.4. Навчальні дисципліни, які студент вивчає в іншому вищому навчальному закладі, заносяться до переліку планових дисциплін на семестр, а інформація про їх зарахування, крім того, підтверджує окрема довідка вищого навчального закладу, в якому студент опановував цей курс.

3. Система викладання та оцінювання освітньої діяльності студента

3.1. Викладання ґрунтується на засадах компетентнісного, студентоцентрованого, інтегративного, практико-орієнтованого навчання з елементами самонавчання за такими методами та технологіями як: колективне, групове та індивідуальне навчання з

використанням інформаційно-комунікаційних та проблемних технологій. Навчання проводиться у вигляді лекцій, мультимедійних лекцій, інтерактивних лекцій, практичних занять, лабораторних занять, роботи в групах, індивідуальних занять, консультацій, виробничих практик, підготовки кваліфікаційної роботи.

3.2. Поточний і підсумковий контроль засвоєння кожної дисципліни здійснюється за рейтинговою системою.

3.3. Оцінювання знань студента відбувається у формі усного та письмового опитування, зокрема: тестовий контроль; презентація наукових робіт; заліки, екзамени; захист кваліфікаційної роботи.

Оцінювання здобувачів вищої освіти передбачає наступне:

- оцінювання відбувається за національною 4-х бальною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), 100-бальною та шкалою ЄКТС (A, B, C, D, E, F, FX);

- оцінювання здобувачів вищої освіти дозволяє продемонструвати ступінь досягнення ними запланованих результатів навчання;

- критерії та методи оцінювання, а також критерії виставлення оцінок оприлюднюються заздалегідь;

- оцінювання здобувачів вищої освіти є послідовним, прозорим та проводиться відповідно до встановлених процедур

3.4. За результатами підсумкової атестації визначається академічний рейтинг студента, який заноситься до ІНПС. Високий рейтинг надає студентові академічні пільги й переваги (підвищену стипендію, безкоштовне навчання й ін.) відповідно до діючих положень.

4. Права й обов'язки студента

4.1. Права та обов'язки студента унормовано чинним законодавством України, Положенням РДГУ про організацію освітнього процесу та Положенням про оцінювання знань та умінь здобувачів вищої освіти (протокол №9 від 25.10.2018р.) та правилами внутрішнього розпорядку освітнього закладу.

4.2. Студент зобов'язаний ознайомитися з правилами організації навчального процесу на основі залікових кредитів, викладених у „Положенні про організацію освітнього процесу в ЄКТС підготовки фахівців”.

4.3. При складанні індивідуального навчального плану студент зобов'язаний:

- врахувати у своєму навчальному плані 100% обов'язкових дисциплін;
- відповідально поставитися до формування комплексу дисциплін за вибором;
- записатися на вивчення дисциплін загальним обсягом не менше 60 кредитів у навчальному році.

4.4. У процесі навчання студент зобов'язаний у повному обсязі опанувати навчальні дисципліни відповідно до індивідуального навчального

плану.

- 4.5. Студент має право на зарахування додаткових залікових кредитів (не передбачені навчальним планом спеціальності), отриманих шляхом вивчення дисциплін як у своєму освітньому закладі, так і в інших закладах вищої освіти. Для такого зарахування необхідно подати в деканат довідку про опанування дисципліни із зазначенням рівня засвоєння знань.
- 4.6. Студент має право на зарахування додаткових кредитів за інші види діяльності поза навчальним планом: за результатами участі в олімпіадах різного рівня; участі в наукових конференціях; підготовки наукових публікацій; отримання грантів; участь у конкурсах, стажування, навчання та практика в літніх школах тощо.

5. Завдання й повноваження куратора

5.1. Надання кваліфікованих консультацій щодо формування індивідуального навчального плану студента та його реалізації протягом усього періоду навчання покладається на індивідуального куратора студента.

5.2. Куратором є науково-педагогічний працівник випускової кафедри, як правило, професор або доцент, ґрунтовно ознайомлений із вимогами відповідних галузевих стандартів вищої освіти.

5.3. Куратор призначається наказом ректора за поданням декана відповідного факультету (директора інституту). У межах виконання своїх функцій куратор підпорядкований заступнику декана факультету (заступнику директора інституту), який відповідає за формування індивідуального навчального плану студента.

5.4. На куратора покладається виконання таких основних завдань:

- ознайомлення студентів із нормативно-методичними матеріалами (інформаційним пакетом, Положенням про ЄКТС тощо), які регламентують організацію освітнього процесу за кредитно-трансферною системою;
- надання рекомендацій студентам щодо формування їх індивідуального навчального плану з урахуванням засвоєних навчальних дисциплін протягом часу перебування в інших закладах вищої освіти України або за кордоном;
- погодження індивідуального навчального плану студента та подання його на затвердження деканові факультету (директорові інституту);
- контроль за реалізацією індивідуального навчального плану студента на підставі відомостей про зараховані студенту залікові кредити з подальшим поданням пропозицій щодо продовження навчання студента або щодо його відрахування.

5.5. Куратор має право:

- відвідувати всі види занять студента згідно з його індивідуальним навчальним планом;

- подавати пропозиції деканові факультету (директорові інституту) щодо переведення на інший курс, відрухування та заохочення студента.

6. Порядок ведення ІНПС

6.1. Бланками ІНПС кожен спеціальність забезпечує навчальна частина університету через деканат, де до ІНП студента заносяться його індивідуальні дані.

6.2. На початку навчального року студент, відповідно до встановленого порядку, разом з куратором формує свій ІНПС, після чого його підписує і подає на затвердження декану і проректору з навчально-методичної роботи.

6.3. Копії затверджених ІНПС (в електронному вигляді) зберігаються в деканаті факультету, в них фіксуються всі зміни і доповнення, внесені протягом навчання студента.

6.4. До ІНПС викладачами університету вносяться результати підсумкової та державної атестації студента у вигляді оцінки за ЄКТС і за чотириохальною системою.

Концепція створення та дотримання основних положень реалізації індивідуального навчального плану є самодостатньою. Тому прагнення отримати освіту національну за змістом та європейську за визнанням має спонукати студента до чіткого виконання власних планів за умови плідної співпраці з куратором і колективом досвідчених викладачів.

7. Кваліфікаційна характеристика другого (магістерського) рівня вищої освіти

Найменування галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

Освітній рівень Магістр

Спеціальність 014 Середня освіта (Географія)

Кваліфікація Магістр середньої освіти, викладач географічних дисциплін, вчитель географії

Магістр — другий (магістерський) рівень вищої освіти, який базується на основі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, ОКР "спеціаліст", ОР "магістр", що здобутий за іншою спеціальністю.

Компетенція поєднує **знання** й **розуміння** (теоретичне знання академічної галузі, здатність знати й розуміти), **знання як діяти** (практичне й оперативне застосування знань до конкретних ситуацій), **знання як бути** (цінності як невід'ємна частина способу сприйняття й життя з іншими в соціальному контексті)». Поняття «компетенція» включає не тільки когнітивну й операційно-технологічну складові, але й мотиваційну, етичну, соціальну, поведінкову сторони (результати освіти, знання, уміння, систему ціннісних орієнтацій). У формуванні компетенції вирішальну роль відіграє не тільки зміст освіти, але також і освітнє середовище закладів вищої

освіти, організація освітнього процесу, освітні технології, включаючи самостійну роботу студентів тощо. Слід підкреслити узагальнений, інтегральний характер поняття «компетенція» стосовно понять «знання», «уміння», «навички».

Єврокомісія виділяє 8 ключових компетенцій, якими повинен володіти кожний європеєць: **компетенція в галузі рідної мови; компетенція в сфері іноземних мов; математична та фундаментальна природничо-наукова та технічна компетенції; комп'ютерна компетенція; навчальна компетенція; міжособистісна, міжкультурна та соціальна компетенції, а також громадянська компетенція.**

7.1. Загальні вимоги

Магістр з географії повинен володіти наступними **програмними** компетентностями: інтегральна компетентність, загальні компетентності (ЗК), фахові компетентності (ФК), котрі перелічені в освітньо-професійній програмі.

Магістр з географії повинен отримати програмний результат, що дозволяє:

- Знати та розуміти сучасну внутрішню структуру географії, її предмет дослідження, місце і зв'язки в системі наук, впорядковує інформацію про досягнення географії для кожного етапу освітнього процесу з урахуванням дидактичних принципів і особливостей учнів та здобувачів вищої освіти.

- Знати структуру та базові принципи функціонування світового та національного географічного простору, демонструє знання про сучасні концепції географічної науки і освіти.

- Знати особливості просторових відносин у природі та суспільстві, пояснює просторову диференціацію географічного середовища і соціально-економічної діяльності людини, установлює функціональні і просторові зв'язки та взаємозалежності у системі «природа-населення-господарство» на різних територіальних рівнях.

- Знати базовий поняттєвий, термінологічний, концептуальний апарат конкретних галузей географії (у тому числі й на іноземній мові), їх теоретичні й емпіричні досягнення на рівні, що дозволяє інтерпретувати природничо- та суспільно-географічні явища і процеси, пов'язує та порівнює різні погляди на проблемні географічні питання.

- Доносити результати власного дослідження із використанням різних способів презентації педагогічних, географічних моделей, включно з картографічним методом, його принципами та правилами.

Магістр з географії повинен мати здатності:

- організувати роботу учнів та здобувачів вищої освіти за рівнями засвоєння навчального матеріалу та застосовувати методи діагностування навчальних досягнень учнів та здобувачів з географії, підготовки їх до свідомого вибору життєвого шляху;

- організувати практичну роботу учнів та здобувачів із вивчення суспільної географії країн та регіонів світу, географічного простору Землі;
- застосування набутих педагогічних та спеціальних фахових знань для забезпечення якості освітнього процесу;

7.2. Вимоги до компетенції магістра з географії

Магістр з географії повинен володіти:

- соціально-особистісними, загальнонауковими, інструментальними, професійними (загально- та спеціалізовано-професійними) компетенціями;
- основами загальнотеоретичних дисциплін в обсязі, необхідному для вирішення навчально-теоретичних, педагогічних, наукових, методичних і організаційно-виховних завдань;
- використовувати математичний апарат для освоєння теоретичних основ і практичного використання географічних методів дослідження;

7.3. Призначення

Магістр з географії здатний виконувати зазначені в ДК 003-2010 професійні роботи:

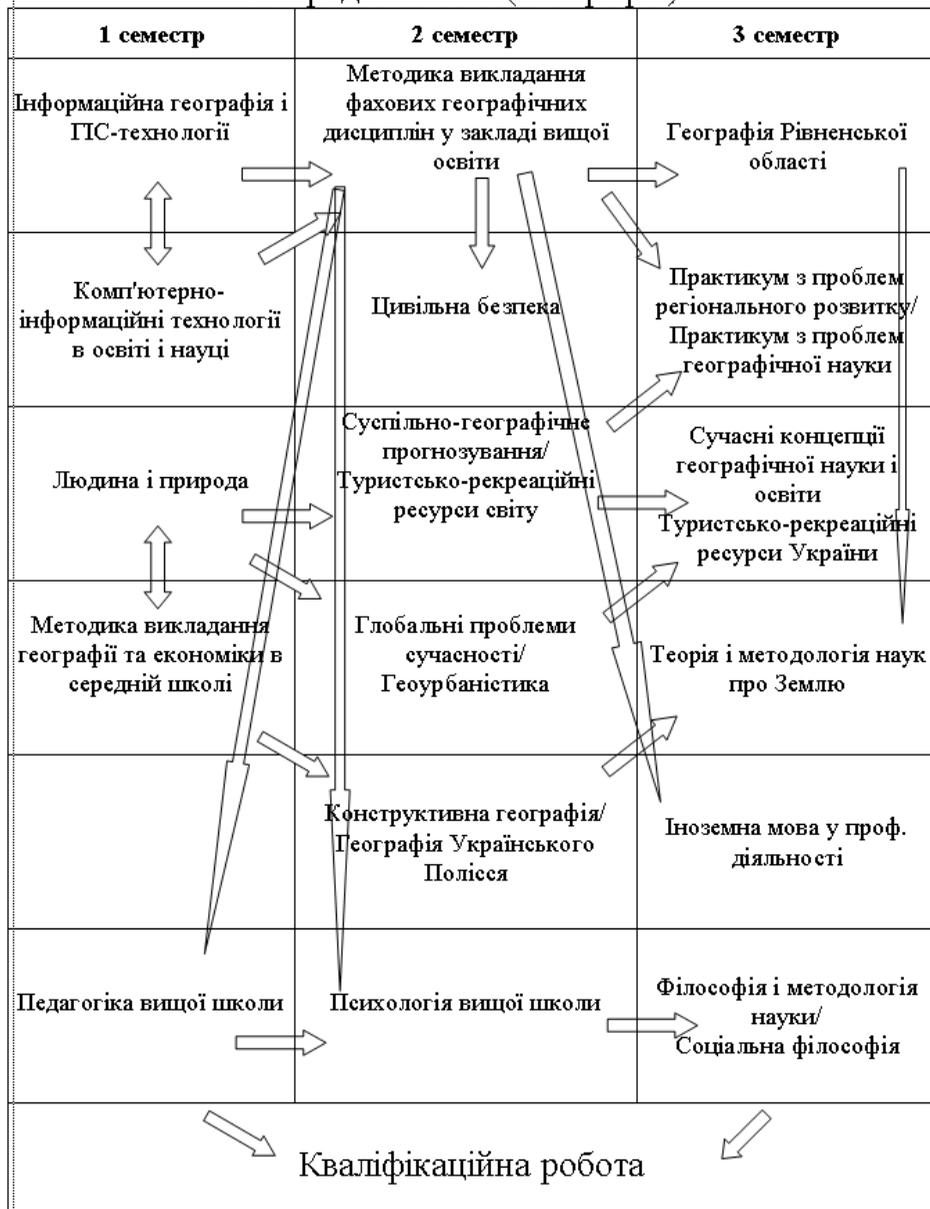
2310.2	Викладач закладу вищої освіти
2320	Викладач професійного навчально-виховного закладу
2320	Вчитель закладу загальної середньої освіти;

Може займати первинні посади: вчителя географії, викладача закладів освіти, що забезпечують здобуття загальної середньої освіти, наукового співробітника, працівника органів державної влади та місцевого самоврядування.

Нормативні посилання

- НДУ 01-2002 Нормативний документ України. Система стандартів вищої освіти. Порядок розроблення стандартів вищої освіти, внесення змін до них та здійснення контролю за їх дотриманням. Основні положення;
- ГСВО ____-04 Галузевий стандарт вищої освіти України. Освітньо-кваліфікаційна характеристика;
- ГСВО ____-04 Галузевий стандарт вищої освіти України. Засоби діагностики якості вищої освіти;
- ДК 009-2005 Національний класифікатор України: Класифікація видів економічної діяльності;
- ДК 015-2005 Національний класифікатор України: Класифікація видів науково-технічної діяльності;
- ДК 003-2005 Національний класифікатор України: Класифікатор професій;
- Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників.

Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми «Середня освіта (Географія)»



2-й семестр 2019/20 навчального року
ПЕРШИЙ КУРС

Шифр за ОПП	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів ЄКТС	Кількість годин						СРС	ІНДЗ	Форма контролю	
			Всього	Всього аудиторних	аудиторних							
					Лекційних	Практичних	Лабораторних	Індивідуальних				
OK02	Психологія вищої школи	3,00	90	30	20	10			60			з
OK04	Цивільна безпека	3,00	90	30	20	10			60		е	
OK08	Методика викладання фахових географічних дисциплін у закладі вищої освіти	5,00	150	50	22	28			100		е	
OK13	Виробнича (асистентська) практика 5 тиж	7,5	225									з
Вибірковий компонент												
ВК 04	Конструктивна географія/	4,00	120	40	18	22			80		е	
ВК 05	Географія Українського Полісся/											
ВК 06	Вибір*											
ВК 07	Суспільно-географічне прогнозування/	4,00	120	40	18	22			80			з
ВК 08	Туристсько-рекреаційні ресурси світу/											
ВК 09	Вибір*											
ВК 16	Глобальні проблеми сучасності/	4,00	120	40	18	22			80			з
ВК 17	Геоурбаністика/											
ВК 18	Вибір*											
	Видано кредитів за семестр	30,5										
	Видано кредитів за I курс	60,0										
Підпис студента			Підпис куратора									
	Дата			Дата								

Вибір* – освітня компонента вільного вибору з бази вибіркового дисциплін ЗВО

3-й семестр 2020/21 навчального року

ДРУГИЙ КУРС

Шифр за ОПП	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів ЄКТС	Кількість годин						СРС	ІНДЗ	Форма контролю		
			Всього	аудиторних									
				Всього аудиторних	Лекційних	Практичних	Лабораторних	Індивідуальних					
OK03	Іноземна мова у проф. діяльності	3.00	90	30		30			60			е	
OK06	Географія Рівненської області	5.00	150	50	22	28						е	
OK10	Теорія і методологія наук про Землю	5.00	150	50	22	28			100				з
OK14	Підготовка кваліфікаційної роботи	6.00	180						180				
Вибірковий компонент													
ВК 01	Філософія і методологія науки/	3.00	90	30	20	10			60				з
ВК 02	Соціальна філософія/												
ВК 03	Вибір*												
ВК 10	Практикум з проблем регіонального розвитку/	4.00	120	40	18	22			80				з
ВК 11	Практикум з проблем географічної науки/												
ВК 12	Вибір*												
ВК 13	Сучасні концепції географічної науки і освіти/	4.00	120	40	18	22			80				з
ВК 14	Туристсько-рекреаційні ресурси України/												
ВК 15	Вибір*												
	Видано кредитів за семестр	30,0											
Підпис студента		Підпис куратора											
Дата		Дата											

Вибір* – освітня компонента вільного вибору з бази вибірових дисциплін ЗВО

Прізвище, ім'я, по батькові студента

Практики

№	Назва практики	Семестр	Кількість кредитів	Термін	
				від	до
	Виробнича (педагогічна)	1	7,5		
	Виробнича (асистентська)	2	7,5		
<i>Підпис студента</i>			<i>Підпис куратора</i>		
	<i>Дата</i>		<i>Дата</i>		

Прізвище, ім'я, по батькові студента

Оцінка за ЄКТС	П.І.Б. керівника практики	Відмітка про залік	Дата	Підпис керівника практики
<i>Висновок декана ППФ РДГУ про виконання практик</i>			Дата	Підпис

Державна атестація

Захист кваліфікаційної роботи			
Назва дисциплін	Кількість кредитів	Оцінка ЄКТС	Оцінка за 4-х бальною системою (прописом)
Кваліфікаційна робота	6		
Кваліфікаційна робота за ОР „магістр” на тему:			
Науковий керівник			
Дата захисту		Оцінка	
" ____ " _____ 20__ р.		ЄКТС	за 4-х бальною системою (прописом)
Постанова Державної екзаменаційної комісії	Присвоїти кваліфікацію магістр середньої освіти, викладач географічних дисциплін, вчитель географії		
	Видати диплом серія ____ № _____ від " ____ " _____ 20__ р. (з відзнакою, звичайний)		

Прізвище, ім'я, по батькові студента

П.І.Б. голови та членів ДЕК	Дата	Підписи голови та членів ДЕК
П.І.Б. голови та членів ДЕК		Підписи голови та членів ДЕК